

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Hanou Kadaňovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený X., státní příslušnost Ukrajina
bytem X.
zastoupený advokátem Mgr. Pavolem Kehlem
sídlem Panská 895/6, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobce pro nepřijatelnost dne 4. 3. 2026

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 28. 11. 2025 jako nepřijatelné byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 4. 3. 2026 jako nepřijatelné.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.140 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Pavola Kehla, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce je občanem Ukrajiny. Dne 4. 3. 2026 požádal v Česku o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“). Tuto žádost žalovaný dne 4. 3. 2026 označil jako nepřijatelnou. Žalobce totiž dle něj získal dočasnou ochranu nebo jinou mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie (konkrétně v Rumunsku) a také proto, že žalobce nepovažuje za osobu dle § 3 Lex Ukrajina. Žalobce se žalobou podanou v tomto řízení domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného. Nezákonnost zásahu žalobce spatřuje ve vrácení jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 4. 3. 2026, evidované pod č. j. OAM-372113/DO-2026, jako nepřijatelné. Žalobce zároveň žádá, aby soud přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením jeho nepřijatelné žádosti.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že v minulosti získal dočasnou ochranu v Rumunsku, a tu doposud požívá. Rozhodl se přicestovat do České republiky, kde dne 4. 3. 2026 podal žádost o udělení zdejší dočasné ochrany. Na pracovišti žalovaného byla jeho žádost označena jako nepřijatelná, protože „BYL nebo JE držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU“. Dalším „označeným“ důvodem nepřijatelnosti žádosti byla také skutečnost, že „nebylo prokázáno, že je (žalobce, pozn. soudu) osobou podle § 3 Lex Ukrajina.“
3. Takový postup žalobce označil za nezákonný zásah, rozporný se směrnicí Rady (ES) č. 2001/55/ES¹ (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) a Prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382² (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“). Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina neodpovídá znění čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, dle žalobce také odporuje podstatě registrace osob za účelem dočasné ochrany, které musely opustit svou zemi původu, jak to předpokládá prováděcí rozhodnutí 2022/382. To zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro všechny kategorie osob, které jsou uvedeny v jeho čl. 2 odst. 1 a 2.
4. Žalobce citoval také pasáž z Operačních pokynů k provádění prováděcího rozhodnutí 2022/382, z nichž se podává, že sice na unijní úrovni neexistuje žádný ucelený postup podávání žádostí o dočasnou ochranu, žadatel o ni ale příslušným orgánům musí prokázat svou státní příslušnost, status mezinárodní ochrany nebo rovnocenné ochrany, pobyt na Ukrajině nebo případnou rodinnou vazbu. Za účelem řádné správy a registrace osob může členský stát EU rozhodnout, že je třeba splnit určité požadavky, jako je registrační formulář nebo předložení důkazů. Podle žalobce je tedy prokázání výše uvedených náležitostí pro okamžité udělení dočasné ochrany dostačující. Žalobce je jejím poživitelem už proto, že spadá do kategorie osob dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382, jak vyplývá z čl.

¹ Směrnice Rady (ES) č. 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

² Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně. Současně žalobce nesplňuje ani jednu z výjimek dle čl. 28 směrnice o dočasné ochraně, pro kterou by mu dočasná ochrana neměla být udělena.

5. Podle něj mu také svědčí právo pobývat v členské zemi EU dle svého výběru, v tomto směru odkázal např. na bod 15 a 16 preambule prováděcího rozhodnutí 2022/382, kterým se členské státy dohodly, že nebudou uplatňovat čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Žalobce se domnívá, že český zákonodárce vytvořil „další“ důvody směřující k nemožnosti udělení dočasné ochrany, na které však směrnice o dočasné ochraně v čl. 28 nepamatuje. Žádost žalobce tedy nemůže být nepřijatelná jen proto, že žalobce již v minulosti získal a nadále je držitelem dočasné ochrany.
6. Pokud jde o druhý vytýkaný důvod nepřijatelnosti jeho žádosti, tedy že není osobou dle § 3 Lex Ukrajina, pak má za to, že takovéto hodnocení nespadá do meritorního posouzení žádosti. Kompetencí správního orgánu je žádost věcně vyhodnotit a v případě, že bude mít prokázané nesplnění podmínek pro udělení dočasné ochrany, vydat v této souvislosti rozhodnutí, proti kterému bude mít žalobce možnost brojit. V tuto chvíli je dle žalobce závěr žalovaného o tom, že není osobou dle § 3 Lex Ukrajina, zcela předčasný a ubírá tím žalobci možnost proti takovému skutkovému závěru brojit.
7. V reakci na žalobní tvrzení zvolil žalovaný aktualizované znění své argumentace, kterou již opakovaně před správními soudy přednesl ve skutkově a právně obdobných věcech (např. ve věci sp. zn. 18 A 172/2025, sp. zn. 6 A 151/2025, totožnou argumentaci pak neúspěšně zvolil ve věci sp. zn. 13 A 4/2026 nebo sp. zn. 29 A 3/2026).
8. Ke skutkovým okolnostem uvedl, že žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou jednak podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, neboť žalobce v minulosti již dočasnou ochranu získal v jiném členském státě EU. Tuto skutečnost žalovaný zjistil nahlédnutím do evropské platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (Temporary Protection Platform), v níž žalobce figuruje jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Svědčí o tom znak „tp“ uvedený v rubrice „type of protection“. Jedná se o zkratku anglického sousloví „temporary protection“ a používá se tam, kde cizinec získal povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany a dosud je jeho držitelem. To ostatně prokázal i sám žalobce, neboť při podání své žádosti žalovanému předložil povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydané rumunskými orgány dne 1. 3. 2026, které je součástí spisového materiálu. Z pohledu unijního práva je žádost o udělení dočasné ochrany dle Lex Ukrajina žádostí o vydání povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.
9. Žalovaný žalobcovu žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou také z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, tedy proto, že žalobce není cizincem ve smyslu § 3 Lex Ukrajina. Ze spisového materiálu totiž žalovaný zjistil, že byt je žalobce státním příslušníkem Ukrajiny, na jejím území před rozhodným datem 24. 2. 2022 nepobýval, protože z otisků hraničních razítek o žalobcových vstupech a výstupech na území členských států EU v jeho ukrajinském pasu vyplynulo, že žalobce na území Schengenského prostoru vstoupil již 22. 1. 2022, a to přes hraniční přechod Bors – Artánd, nacházející se na hranicích Rumunska a Maďarska. Na území členských států EU se pak žalobce zdržoval až do 16. 4. 2022, o čemž svědčí hraniční razítko dokládající opuštění Slovenska.
10. Dále zdůraznil, že po odeslání oznámení o riziku vyčerpání kapacit dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, které Ministerstvo vnitra zaslalo Evropské komisi dne 25. 8. 2025, je povinen

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina uplatňovat vždy, pokud žadatel již dočasnou ochranu v jiném členském státě získal.

11. K námitce rozporu uvedeného ustanovení s unijním právem žalovaný argumentoval zejména bodem 30 rozsudku SDEU ve věci C-753/23, *Krasiliva*, podle něhož mohou členské státy při posuzování žádosti zkoumat, zda dotyčný již nezískal povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě. V této souvislosti poukázal na nově přijaté prováděcí rozhodnutí 2025/1460, jehož nově zakotvené recitály 4) až 6) výslovně uvádějí, že členské státy nemají povinnost vydávat další povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobám, které jej již obdržely jinde. Podle žalovaného tyto nové recitály potvrzují, že dohoda členských států o neaplikaci čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nikdy nezakládala právo na sekundární pohyb ani povinnost členských států vydat další pobytové oprávnění.
12. Žalovaný tak uzavřel, že směrnice o dočasné ochraně nezakotvuje právo osob požívajících dočasnou ochranu na volný přesun mezi členskými státy ani právo na opakované udělení povolení k pobytu. Podle jeho názoru je § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina aplikoval řádně a v souladu s unijním právem. Soudu proto navrhl žalobu zamítnout; současně doporučil zvážit položení předběžné otázky SDEU k výkladu čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

Přípustnost žaloby

13. Zdejší soud posoudil, zda je zásah žalovaného nezákonný, a vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“).
14. Soud také konstatuje, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, je tedy včasná. Žaloba je zároveň přípustná (srov. rozsudek sp. zn. 1 Azs 174/2024).
15. Soud o žalobě rozhodoval bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť účastníci řízení s tímto postupem nevyslovili nesouhlas. Nařít jednání nebylo potřeba ani kvůli dokazování. Soudu je známo, že ve věcech, o nichž vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), z něhož by bylo možné zjistit průběh správního řízení a sloužil jako podklad napadeného správního rozhodnutí, se kterým by se žalobce mohl jako stěžovatel seznámit dříve než v soudním řízení a reagovat na jeho obsah, zpravidla nevede (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č.j. 10 As 326/2022-88 a rozhodnutí v něm citovaná). V nyní posuzované věci je však situace odlišná. Žalovaný soud poskytl spis vedený pod sp. zn. OAM-372113/DO-2026. Obsahem tohoto spisu je 1) žádost o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 4. 3. 2026 včetně fotokopie ukrajinského pasu žalobce platného od 20. 11. 2020 do 20. 11. 2030, 2) potvrzení o udělení pobytového oprávnění vyplývající z dočasné ochrany v rumunském a anglickém jazyce ze dne 1. 3. 2026, 3) doklad o potvrzení ubytování ze dne 4. 3. 2026, 4) lustrace žalobce a 5) printscreen ze systému Temporary Protection Platform.
16. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud žalobci poskytnout tehdy, je-li v jejím případě kumulativně splněno celkem pět podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a zásah byl zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo proti žalobci přímo zasaženo (5. podmínka). Pokud není byt jen jedna z uvedených pěti podmínek

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. např. rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č.j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

17. V tomto řízení jsou splněny první, druhá, čtvrtá a pátá podmínka. Žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka), když mu byla žádost vrácena jako nepřijatelná. Vrácení žádosti nepředcházelo žádné správní řízení, žádost nebyla žalovaným věcně posouzena – nejedná se tedy o rozhodnutí, ale o faktický úkon – zásah (4. podmínka), který byl navíc nepochybně zaměřen přímo proti žalobci (5. podmínka). Lze tedy shrnout, že žalobce postupoval správně, když se na soud obrátil prostřednictvím zásahové žaloby.

Důvodnost žaloby

18. Soudu tak zbývá posoudit, zda byla splněna třetí podmínka – tedy zda žalovaný při vrácení žádosti jako nepřijatelné postupoval v souladu s právními předpisy, či naopak nezákonně. Pro soud je pak stěžejní postavit najisto, zda žalovaný vyhodnotil žádost žalobce jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) a f) Lex Ukrajina v rozporu s (unijním) právem, či nikoli. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina, ve znění účinném od 3. 9. 2025, je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je
- b) je podána cizincem, který není uveden v § 3,
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - (...)
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
19. Soud si je vědom toho, že žalovaný posoudil žalobcovu žádost jako nepřijatelnou hned ze dvou důvodů. Označení konkrétního důvodu, které se v praktické rovině ze strany žalovaného děje označením políčka u na žádosti předtištěného důvodu, je pro posouzení zákonnosti zásadní. Žadatel se tak totiž tímto způsobem dozvídá, z jakého důvodu nebylo jeho žádosti vyhověno. Je přitom povinností žalovaného sdělit cizinci (žadateli) důvod, pro který označil jeho žádost jako nepřijatelnou (k tomu srov. § 5 odst. 2 Lex Ukrajina).

Nepřijatelnost žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina

20. V souladu s chronologií žalobních námitek se soud nejprve v obecné rovině vyjádří k tomu, za jakých podmínek nemůže být žádost o dočasnou ochranu vyhodnocena jako nepřijatelná ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. Ačkoli se soud v souladu s žalobní argumentací v této věci zabývá nepřijatelností žádosti právě podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, je nutné na tento důvod nepřijatelnosti nahlížet – vzhledem k jeho povaze – v souladu s dosavadní judikaturou vztahující se k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení.
21. Je zřejmé, že žalovaný dosud nepřijal závěry ustálené judikatury týkající se nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina. Soud proto i v kontextu tohoto případu připomíná již citovaný rozsudek SDEU ve věci *Krasilova*, na který NSS navázal tzv. „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025 č.j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, a ze dne 3. 4. 2025 č.j. 1 Azs 336/2024-42, a

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

dalšími svými rozhodnutími. Soud zohlednil i následnou argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025 č.j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025 č.j. 5 A 36/2025-38, ze dne 31. 7. 2025 č.j. 6 A 58/2025-46 či ze dne 17. 10. 2025 č.j. 6 A 88/2025-55). Soud se s těmito závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně odkazuje. Soud nepovažuje za účelné je stále znovu v úplnosti opakovat.

22. Žalovaný uplatňuje proti závěrům soudů o nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Lex Ukrajina důvody shodné s těmi, které namítá v tomto řízení. Ačkoliv žalovaný shledal žádost žalobce za nepřijatelnou dle nového důvodu nepřijatelnosti [§ 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina], lze na posouzení této žaloby plně využít východiska již zmíněné „dubnové“ judikatury. Ust. § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina totiž stejně jako dosavadní § 5 odst. 1 písm. c) a d) vylučuje z věcného přezkumu žádosti cizinců, kteří jsou nebo byli (jako v případě žalobce) držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě. Tato původní, byť formulačně upravená podmínka tvoří první ze dvou obsažených v § 5 odst. 1 písm. f); druhou, novou podmínkou je existence oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina. Platí přitom, že obě podmínky musí být splněny kumulativně.
23. Nejprve stručně k první podmínce. Úvodní část § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina pouze reformuluje a spojuje podmínky nepřijatelnosti uvedené v § 5 odst. 1 písm. c) a d). Rozhodujícím zůstává, že žádost osoby požívající dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí 2022/382, na kterou má nárok dle čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, nelze odmítnout jako nepřijatelnou jen proto, že tato osoba požádala o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo jí bylo takové povolení v minulosti uděleno v jiném členském státě EU.
24. Na dočasnou ochranu tak má žadatel dosáhnout již na základě toho, že je vysídlenou osobou ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382.
25. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému členských států Temporary Protection Platform jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (ia) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (tp) v jiném členském státě EU (jako je tomu v žalobcově případě), je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně.
26. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost. Výše uvedené postupy odpovídají tomu, který je obsažen v bodě 78 rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

27. Optikou první podmínky žalobce splňuje výše uvedená kritéria pro přiznání dočasné ochrany ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382. V opačném případě by mu ji předtím rumunské orgány neudělily (viz znak „tp“ v Temporary Protection Platform). Žalovaný nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobce mohl opětovně žádat o dočasnou ochranu v ČR (sekundární pohyb). V důsledku toho, že žalobci vrátil žádost jako nepřijatelnou, vůbec neřešil žalobcem tvrzené okolnosti získání či aktivního statusu jeho dočasné ochrany v Rumunsku.
28. S ohledem na výše uvedené tedy soud uzavírá, že žalovaný pochybil, pokud žalobcovu žádost označil za nepřijatelnou z důvodu uvedeném v § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
29. K druhé z formulačních podmínek soud pro úplnost odkazuje na body 22 až 25 rozsudku zdejšího soudu ze dne 10. 11. 2025, č.j. 18 A 102/2025-21. Oznámení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina svou povahou odpovídá oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně – jedná se o politický, nikoli právní akt, jehož účelem je upozornit unijní orgány na možné zatížení členského státu a vyvolat reakci Rady. Nelze z něj dovozovat jakékoli omezení práv jednotlivců ani možnost členského státu jednostranně regulovat sekundární pohyb. Směrnice neupravuje žádné právní účinky takového oznámení pro postavení žadatelů o dočasnou ochranu. Unijní právo v současnosti tento nový důvod nepřijatelnosti neaprobuje a neumožňuje, aby oznámení o riziku vyčerpání kapacit samo o sobě odůvodnilo odmítnutí žádosti.

Nepřijatelnost žádosti dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina

30. Žalovaný za druhý důvod nepřijatelnosti žalobcovy žádosti označil § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina. Žalovaný tedy při posuzování žádosti žalobce nepovažoval za osobu ve smyslu § 3 Lex Ukrajina.
31. Dle prvního odstavce § 3 Lex Ukrajina platí, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).
32. K tomu soud uvádí, že prováděcí rozhodnutí 2022/382, které aktivovalo stav hromadného přílivu osob, upravuje okruh osob, na které se toto rozhodnutí vztahuje, ve svém čl. 2 odst. 1. Osobami, které byly vysídleny z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala, je třeba dle tohoto článku rozumět:
- a) ukrajinské státní příslušníky pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníky třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a
 - c) rodinné příslušníky osob uvedených v písmenech a) a b).
33. Podle čl. 2 písm. c) bodu 1 směrnice o dočasné ochraně se „vysídlenými osobami“ rozumějí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi či oblast původu nebo byly evakuovány, zejména na výzvu mezinárodních organizací, a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, a na které by se případně mohl vztahovat článek 1 oddíl A Ženevské úmluvy nebo jiné mezinárodní či vnitrostátní akty poskytujících mezinárodní ochranu, zejména osoby, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí.

34. Ukrajinský státní příslušník tak může získat postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina, jestliže současně splní podmínku 1) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a 2) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
35. Jak je uvedeno výše, personální rozsah dočasné ochrany vymezuje sama směrnice o dočasné ochraně. Ve smyslu čl. 2 písm. c) se vysídlenými osobami rozumí mj. státní příslušníci třetí země, kteří museli opustit zemi a nemohou se s ohledem na stávající situaci vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, neboť jde o oblast ozbrojených konfliktů. 32. Časový rozsah je vymezen v prováděcím rozhodnutí 2022/382. Čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2022/382 se týká situací, kdy osoba s ukrajinskou státní příslušností po dni 24. 2. 2022 opustila území Ukrajiny v důsledku situace, která v této zemi nastala a v důsledku jejího trvání se do ní nemůže bezpečně a natrvalo vrátit. To znamená, že taková osoba musela ke dni 24. 2. 2022, nebo po tomto datu, na Ukrajině pobývat.
36. Judikatura však již v minulosti dospěla k závěru, že pro úspěch žádosti o dočasnou ochranu je pro naplnění podmínky pobytu stěžejní nejen to, zda se žadatel k 24. 2. 2022 nebo po tomto datu na Ukrajině fyzicky nacházel, ale především to, zda se v případě žadatele jednalo o pobyt ve smyslu „bydliště“, tedy pobyt stabilní. Užití pojmu pobývat (nikoli zdržovat a nacházet se) v čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2022/382 a porovnáním s jeho dalšími jazykovými verzemi (residing atd.) totiž vyžaduje, aby šlo o pobyt dlouhodobějšího, stálějšího charakteru. Jinými slovy, žadatel by měl mít pro úspěch své žádosti k 24. 2. 2022, případně po tomto datu, na Ukrajině bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam.
37. Žalovaný závěr o nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina dovodil z toho, že žalobce k 24. 2. 2022 na území Ukrajiny nepobýval, protože je z hraničních razítek jeho ukrajinského pasu patrné, že na území schengenského prostoru vstoupil dne 22. 1. 2022 a opustil jej až dne 16. 4. 2022.
38. Žalobce v žádosti o dočasnou ochranu uvedl, že k rozhodnému datu 24. 2. 2022 či po něm pobýval v České republice. V žádosti také uvedl, že doposud dočasnou ochranu v jiném členském státě EU nezískal (a že ji tedy ani nemá doposud platnou). Žalobce v žádosti vyloučil také existenci jiného platného víza k pobytu v jiném státě, které by bylo platné od 24. 2. 2022 až do data žádosti. Jako místo svého pobytu a ubytování uvedl tuzemskou Stráž nad Ohří. K žádosti pak ale na straně druhé doložil kopii rumunského pobytového oprávnění vyplývajícího z dočasné ochrany, které mu bylo uděleno dne 1. 3. 2026. Mezi stranami tak aktuálně není sporné, že žalobce v Rumunsku dočasnou ochranu získal (přestože má žalobce její aktivní status za prokázaný údajem v systému Temporary Protection Platform, který není nadán materiální publicitou). Z udělení dočasné ochrany v Rumunsku lze také dovodit, že žalobce na Ukrajině před začátkem války ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2022/382 pobýval, jinak by dočasnou ochranu získat nemohl. Pokud žalovaný vyvozuje opačný závěr z kopie cestovního pasu žalobce, pak musí soud konstatovat, že jedno vstupní razítko je výrazně hůře čitelné (zřejmě se jedná o datum 22. 1. 2022) a druhé výstupní razítko pak prakticky nečitelné. U razítka ze dne 26. 8. 2021 pak není patrné, zdali žalobce na území členských států vstoupil či naopak z něj vystoupil. Čitelné je toliko vstupní razítko ze dne 31. 5. 2021, výstupní razítko ze dne 22. 1. 2022 a výstupní razítko ze dne 16. 4. 2022.
39. Přes výše uvedené rozpory mezi žalobcovými tvrzeními v žádosti a skutkovými zjištěními vyplývajícími z obsahu spisu, má soud za stěžejní zejména rozsah jeho žalobních tvrzení.

Těmi totiž žalobce vymezil rozsah aktuálního soudního přezkumu. V něm se vůči nezákonnosti důvodu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. b) své žádosti vymezil, když závěr žalovaného stran tohoto důvodu nepřijatelnosti označil za předčasný. Jinými slovy měl žalovaný podle něj posoudit, zda je žalobce osobou dle § 3 Lex Ukrajina ve správním řízení a o věci následně meritorně rozhodnout. Žalobce na druhé straně ale k místu a povaze svého pobytu k rozhodnému datu 24. 2. 2022 v žalobě nic neuvedl.

40. Přestože soud považuje žalobcovu argumentaci za velmi obecnou, lze přisvědčit jejímu základu v tom, že měl žalovaný o žalobcově žádosti vést správní řízení. Pokud totiž při jejím náběru pojal, s ohledem na (pro soud částečně nečitelná) razítka obsažená v žalobcově cestovním pasu, podezření, že se žalobce k rozhodnému datu 24. 2. 2022 nacházel na území jednoho z členských států EU, měl o věci zahájit správní řízení a žalobce vyzvat, aby místo a povahu svého pobytu k tomuto datu ozřejmil. Žalovaný tak měl učinit o to spíše, když žalovaný sám v tiskopisu žádosti uvedl, že k 24. 2. 2022 pobýval v České republice. Byť samotný faktický pobyt na území jednoho z členských států k tomuto datu nemusí automaticky znamenat, že žadatel o dočasnou ochranu není osobou dle § 3 Lex Ukrajina, je při pochybnostech třeba postavit najisto, jakou povahu ono „pobývání“ mělo a zdali po faktické stránce naplňuje pojem „pobývat“ dle čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2022/382 (k tomu viz bod 36 tohoto rozsudku). Žalovaný také disponoval žalobcem předloženým potvrzením o rumunské dočasné ochraně a informací (byť nepotvrzenou) o jejím aktivním statusu v systému Temporary Protection Platform. Ty na druhé straně implikují, že podmínky pro udělení dočasné ochrany a tedy i podmínku uvedenou v čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí 2022/382 žalobce dle rumunských správních orgánů splnil.
41. Za takové situace měl proto žalovaný skutečně vést o žalobcově žádosti správní řízení a v souladu s výše uvedenou judikaturou žalobce vyzvat, aby místo a povahu svého pobytu k 24. 2. 2022 blíže (zejména pak stran jeho povahy) ozřejmil. Následně měl o věci meritorně rozhodnout. Není přitom úkolem soudu provádět jakékoliv dokazování, které mělo být provedeno ve správním řízení, namísto žalovaného. Jednalo by se o zásadní doplnění dokazování ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., jelikož by soud fakticky musel posoudit všechny aspekty rozhodné otázky jako první, a nahradil by tak činnost správního orgánu.
42. Z toho soud uzavírá, že žalobce důvodně zpochybnil i existenci důvodu pro nepřijetí žádosti o udělení dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.

IV. Závěr a náklady řízení

43. Soud tak uzavírá, že žaloba je důvodná. Žalovaný žalobcovu žádost věcně projedná. Bude přitom vázán názorem soudu, žalobcovu žádost tak nemůže posoudit tak, že je nepřijatelná dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. Ve správním řízení bude nutné věc věcně projednat, znovu posoudit žalobcem předložené důkazy ke splnění podmínek posouzení oprávněnosti osoby k podání takové žádosti. Pokud žalovaný dospěje k názoru, že budou splněny i další zákonné podmínky, pobytové oprávnění žalobci vydá.
44. Pokud žalovaný precizně a s ohledem na stávající judikaturu k výkladu tohoto pojmu ve smyslu a účelu Lex Ukrajina odůvodní, že je na místě závěr o vysídlení žalobce z Ukrajiny v období předcházejícím rozhodnému období, a že žalobce současně disponuje pobytovým oprávněním z titulu dočasné ochrany v Rumunsku, a bude-li současně žalobce splňovat též další podmínky, bude žalovaný postupovat následujícím způsobem.

45. Pokud bude pobytové oprávnění skutečně v Rumunsku nadále platné, žalovaný žalobce poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Bude-li žalobce na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozích pobytových oprávnění. V případě kladného zjištění mu žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žalobce, aby sám v přiměřené lhůtě učinila kroky k ukončení pobytových oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu mu žalovaný poskytne potřebnou součinnost. Nebudou-li naznačené podmínky naplněny, žalovaný žalobcovu žádost zamítne.
46. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Náklady sestávají z odměny za zastupování advokátem, který ve věci učinil dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž za převzetí a přípravu zastoupení a podání žaloby mu za každý z těchto úkonů náleží částka 4.620 Kč [§ 9 odst. 5, § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů]. Dále zástupci žalobce přísluší náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 450 Kč za každý úkon. Zástupci žalobce tedy celkem na náhradě nákladů řízení náleží 10.140 Kč [$2 \times 4.620 + 2 \times 450$]. Od soudního poplatku byl žalobce osvobozen dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. dubna 2026

JUDr. Hana Kadaňová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.